

ΕΝΔΟΚΡΙΝΟΛΟΓΙΑ.— **Νέα, ταχεία (6 λεπτῶν), μέθοδος προσδιορισμοῦ θυροξίνης καὶ κλινικὲς ἐφαρμογὲς αὐτῆς**, ὑπὸ 'Ι. Μάντζου, Ε. Κάργα, Β. Τσελέντη, Κ. Γαβριήλ, Χ. Καρδάρᾳ, Π. Παπαπέτρου*, διὰ τοῦ 'Ακαδημαϊκοῦ κ. Γεωργίου Μερικᾶ.

Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Η

Γιὰ τὸν προσδιορισμὸ μιᾶς ὁρμόνης μὲ ραδιομέθοδο εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ὕπαρξις μιᾶς εἰδικῆς πρωτεΐνης, ἡ ὁποία ἐκλεκτικὰ νὰ ἀντιδρᾷ μὲ τὴν πρὸς προσδιορισμὸ ὁρμόνη [1, 2].

Σήμερα χρησιμοποιοῦνται, σχεδὸν ἀποκλειστικὰ, ἀντισώματα σὰν εἰδικὲς πρωτεΐνες γιὰ τὸν προσδιορισμὸ ἑνὸς μεγάλου ἀριθμοῦ ὁρμονῶν στὶς ραδιοανοσοβιολογικὲς μεθόδους. Ὁ χρόνος ὅμως τῆς ἀντίδρασης τῆς ὁρμόνης μὲ τὸ ἀντίστοιχο ἀντίσωμα εἶναι σχετικὰ μέγας καὶ συνήθως μεγαλύτερος ἀπὸ μιὰ ὥρα.

Γιὰ τὸν προσδιορισμὸ τῆς θυροξίνης (T_4) χρησιμοποιοῦνται τὰ ἀντισώματα ἔναντι τῆς θυροξίνης (3-5), ὁ ἀπαιτούμενος δὲ χρόνος γιὰ τὴν ἀντίδραση θυροξίνης - ἀντισώματος εἶναι συνήθως 45-60 λεπτά, ἐνῶ ὁ πλήρης προσδιορισμὸς ἀπαιτεῖ 1-1,5 ὥρες.

Ἡ ὕπαρξις, στὸν ὀρὸ τοῦ αἵματος, μιᾶς εἰδικῆς πρωτεΐνης ποὺ δεσμεύει ἐκλεκτικὰ τὴ θυροξίνη, ἡ δεσμεύουσα τὴ θυροξίνη σφαιρίνη (Thyroxine Binding Globulin, TBG), εἶχε ἐπιτρέψει στὸ παρελθὸν τὴν ἀνάπτυξη ραδιομεθόδων προσδιορισμοῦ τῆς θυροξίνης (2, 6-8), οἱ ὁποῖες ὅμως ἀπαιτοῦσαν ἐκχύλιση γιὰ τὴν ἀπομόνωση τῆς ὁρμόνης ἀπὸ τὸν ὀρὸ τοῦ αἵματος. Ἔτσι οἱ μέθοδοι γίνονταν πολὺπλοκες καὶ χρονοβόρες, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἐπικράτηση τῶν ραδιοανοσοβιολογικῶν ποὺ χρησιμοποιοῦν ἀντισώματα καὶ δὲν ἀπαιτοῦν ἐκχύλιση. Τὸ πλεονέκτημα ὅμως τῆς πρωτεΐνης αὐτῆς νὰ ἀντιδρᾷ ταχύτατα μὲ τὴ θυροξίνη (ἐντὸς 2 λεπτῶν) [9], μᾶς ὀδήγησε στὴν ἀναζήτηση μεθόδων ποὺ θὰ ἀπλούστευαν τὸ πρόβλημα τῆς ἀπομονώσεως τῆς θυροξίνης καὶ θὰ ἐπέτρεπαν τὴν ἀνάπτυξη μιᾶς ταχείας μεθόδου προσδιορισμοῦ τῆς θυροξίνης.

Στὴν ἐργασία αὐτή, παρουσιάζουμε: α) μιὰ ραδιομέθοδο προσδιορισμοῦ τῆς θυροξίνης, στὴν ὁποία χρησιμοποιεῖται σὰν εἰδικὴ πρωτεΐνη ἡ δεσμεύουσα τὴ θυροξίνη σφαιρίνη, συντομότερη κατὰ 10 φορές τῶν ραδιοανοσοβιολογικῶν μεθόδων (δίνει ἀποτελέσματα μέσα σὲ 6 λεπτά), καὶ β) τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐφαρμογῆς τῆς

* J. MANTZOS, E. KARGA, B. TSELENTIS, K. GABRIIL, X. KARDARA, P. PAPAPETROU. **A New, Rapid Bioassay for Thyroxine and its Clinical Evaluation.**

σὲ ἓναν ἀριθμὸ ἀσθενῶν τῶν ἰατρειῶν τοῦ Β' Τμήματος Ἐνδοκρινολογίας τοῦ Νοσοκομείου « Ἀλεξάνδρα ».

Μ Ε Θ Ο Δ Ο Ι

ΜΕΘΟΔΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΘΥΡΟΞΙΝΗΣ

Ἡ λεπτομερὴς περιγραφή τῆς μεθόδου ἀναφέρεται σὲ ἄλλη ἐργασία ἐνὸς ἐκ τῶν συγγραφέων [10]. Σε συντομία ἡ μέθοδος ἔχει ὡς ἑξῆς:

Σὲ σωληνάρια μετρήσεως ραδιενεργείας προστίθενται 50 κυβικὰ χιλιοστά (μl) τοῦ πρὸς προσδιορισμὸν ὄρου ἢ πλάσματος αἵματος, καὶ 50 κυβ. χιλ. ἀντιδραστηρίου μετουσιώσεως πού περιέχει καὶ ραδιενεργὸ θυροξίνη. Ἀναμιγνύεται τὸ περιεχόμενον τοῦ σωληναρίου καὶ τοποθετεῖται σὲ ὑδατόλουτρο θερμοκρασίας 80°C ἐπὶ 30 δευτερόλεπτα, ὅποτε καὶ λαμβάνει χώρα ἡ μετουσίωση τῶν πρωτεϊνῶν καὶ ἡ ἀπελευθέρωση τῆς θυροξίνης ἀπὸ τὶς πρωτεῖνες. Τὰ σωληνάρια μεταφέρονται κατόπιν σὲ ὑδατόλουτρο θερμοκρασίας 17°C καὶ προστίθενται 0,80 κυβικὰ ἑκατοστά (ml) τῆς αὐτῆς θερμοκρασίας ρυθμιστικοῦ διαλύματος πού περιέχει ὑπολογισμένη ποσότητα δεσμεύουσας τῆ θυροξίνη σφαιρίνη, ἡ ὁποία εἶναι ἀπαλλαγμένη ἀπὸ θυροξίνη. Μετὰ ἀπὸ παραμονὴ 2 λεπτῶν στὸ ὑδατόλουτρο, ὅπου λαμβάνει χώρα ἡ δέσμευση τοῦ μίγματος τῆς ἀπελευθερωθείσης καὶ ραδιενεργοῦ θυροξίνης ἀπὸ τὴν ἐξωγενῆ προστεθεῖσα σφαιρίνη, προστίθενται 0,2 κυβικὰ ἑκατοστά πυκνόρρευστου αἰωρήματος εἰδικὰ παρασκευασθέντων μικροσωματιδίων πού περιέχουν ἐνεργὸ ἄνθρακα καὶ ὀξειδιο σιδήρου-βαρίου (Fe₁₂, O₁₉, Ba), μὲ μαγνητικὲς ιδιότητες.

Τὰ σωληνάρια ἀναδεύονται ταυτόχρονα σὲ δονητὴ γιὰ 1 λεπτό, ὅποτε γίνεται ἡ σύνδεση τῆς μὴ δεσμευθείσης ἀπὸ τὴ σφαιρίνη θυροξίνης μὲ τὸν ἐνεργὸ ἄνθρακα. Ἀμέσως μετὰ, τὰ σωληνάρια τοποθετοῦνται σὲ εἰδικὰ κατασκευασμένο ἠλεκτρομαγνήτη ὁ ὁποῖος ἐνεργοποιεῖται. Κάτω ἀπὸ τὴν ἐπίδραση τοῦ μαγνητικοῦ πεδίου, τὰ μικροσωματίδια πού περιέχουν τὸν ἐνεργὸ ἄνθρακα καὶ τὸ μὲ μαγνητικὲς ιδιότητες ὀξειδιο τοῦ σιδήρου-βαρίου, κατευθύνονται πρὸς τὶς πλευρὲς τῶν σωληναρίων ὅπου καὶ συγκρατοῦνται. Μετὰ ἀπὸ 15 δευτερόλεπτα ἀναρροφᾶται τὸ ὑγρὸ τῶν σωληναρίων, μὲ τὴ χρήση εἰδικῆς συσκευῆς πού εἶναι ἔνωμένη μὲ ἀντλία κενοῦ, καὶ ἔτσι μῆσα σὲ 30 δευτερόλεπτα ἐπιτυγχάνεται ὁ διαχωρισμὸς τῆς συνδεδεμένης καὶ μὴ θυροξίνης. Τέλος μετρίεται ἡ ραδιενέργεια τοῦ συγκρατηθέντος στὶς πλευρὲς τῶν σωληναρίων ἄνθρακα πού περιέχει τὴ ραδιενεργὸ θυροξίνη πού δὲν δεσμεύθηκε ἀπὸ τὴν εἰδικὴ σφαιρίνη.

Στὴν ἀρχὴ κάθε ἡμέρας κατασκευάζεται πρότυπος καμπύλη μὲ γνωστὲς ποσότητες θυροξίνης καὶ κατόπιν κάτω ἀπὸ τὶς ἴδιες συνθῆκες προσδιορίζονται ἓνα ἢ

περισσότερα δείγματα ταυτόχρονα με ένα πρότυπο διάλυμα θυροξίνης για την επιβεβαίωση της σταθερότητας της πρότυπης καμπύλης.

Πρόσληψη Ραδιενεργού Τριωδοθυρονίνης in vitro

Χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος των 'Ι. Μάντζου και Π. Γιαλούρη, η οποία διαρκεί επίσης 6 λεπτά και προσδιορίζει το δείκτη δεσμεύσεως θυροξίνης από τον όρο (Thyronine Binding Index, TBI) [11]. 'Ο δείκτης αυτός μετατρέπεται με τη βοήθεια πίνακα σε επί τοις εκατό πρόσληψη της τριωδοθυρονίνης (% T₃U).

Δείκτης ελεύθερης θυροξίνης (ΔΕΘ)

'Ο δείκτης ελεύθερης θυροξίνης δίνεται από τον τύπο

$$\Delta\text{ΕΘ} = \frac{T_4 \cdot (\% T_3U)}{100}$$

όπου T₄ ή όλικη θυροξίνη σε μγ%.

Φυσιολογική τιμή

Για τον καθορισμό των φυσιολογικών τιμών, όταν χρησιμοποιούνται οι ταχείες μέθοδοι της παρούσης μελέτης, της όλικης θυροξίνης, της επί τοις εκατό προσλήψεως τριωδοθυρονίνης όπως και του Δείκτη 'Ελεύθερης θυροξίνης ελήφθησαν υπ' όψιν α) οι φυσιολογικές τιμές των αντίστοιχων μεθόδων με τις οποίες έγιναν συγκριτικές μελέτες και β) τα αποτελέσματα μιᾶς προκαταρκτικής μελέτης [12]. Έτσι στην παρούσα εργασία, σὰν φυσιολογικές τιμές τῶν τριῶν αὐτῶν παραμέτρων λαμβάνονται: διὰ τὴν ὀλικὴ θυροξίνη 5-12,5 μγ%, διὰ τὴν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ πρόσληψη τῆς τριωδοθυρονίνης 25-37% καὶ διὰ τὸν Δείκτη 'Ελεύθερης Θυροξίνης 1,4-4,25.

Μέτρηση της θυροξίνης με ραδιοαναστολογική μέθοδο

Χρησιμοποιήθηκε τὸ προϊόν Amerlex-M T₄Ria τῆς 'Εταιρείας Amersham.

Μέτρηση Τριωδοθυρονίνης

Χρησιμοποιήθηκε τὸ προϊόν Amerlex-M T₃RIA τῆς 'Εταιρείας Amersham.

Μέτρηση TSH

Χρησιμοποιήθηκε τὸ προϊόν Amerwell TSH assay (monoclonal) τῆς 'Εταιρείας Amersham.

Υ Λ Ι Κ Ο

'Εξετάστηκαν 2 ομάδες ασθενῶν στὰ ἰατρεῖα τοῦ Β' ἔνδοκρινολογικοῦ τμήματος.

Στά δείγματα τής πρώτης ομάδας (Α) που περιελάμβανε 64 ασθενείς μετρήθηκε ή θυροξίνη με την ταχεία μέθοδο και τὰ ἀποτελέσματα συγκρίθηκαν με αὐτὰ τής μεθόδου Amersham. Ἀφοῦ διαπιστώθηκε ἡ ἀξιοπιστία τής μεθόδου, ἔγινε ἐφαρμογή πλέον σέ ἕνα ἀριθμὸ 140 ἀσθενῶν που ἀποτέλεσαν τὴ δεύτερη ομάδα (Β). Στους ἀσθενεῖς Β προσδιορίσθηκε ἡ θυροξίνη και ἡ ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ πρόσληψη τριωδοθυρονίνης με τὴν ταχεία μέθοδο γιὰ νὰ ὑπολογισθεῖ ὁ δείκτης ἐλεύθερης θυροξίνης. Στὴν ἴδια ομάδα ἔγινε παρατέρα ἐπιβεβαίωση τῶν ἀποτελεσμάτων με τὶς χρησιμοποιούμενες μεθόδους στὸ ἐργαστήριο τοῦ τμήματος.

Στὴν ομάδα Α ἀνῆκαν ἀσθενεῖς με διαγνωσμένο εὐθυρεοειδισμό, ὑπερθυρεοειδισμό, ὑποθυρεοειδισμό, ἔγκυες και ἀσθενεῖς που ἔπαιρναν θυροξίνη. Στὴν ομάδα Β ἀνῆκαν ἀσθενεῖς ἀδιάγνωστοι πρωτοπροσερχόμενοι, ἔγκυες και ἀσθενεῖς που ἔπαιρναν θυροξίνη. Γιὰ μερικοὺς ἀσθενεῖς τής Β ομάδας δὲν ἦταν εὐκολὴ ἡ δεύτερη ἐπικοινωνία με τὸ τμήμα και τὸ γιατρό.

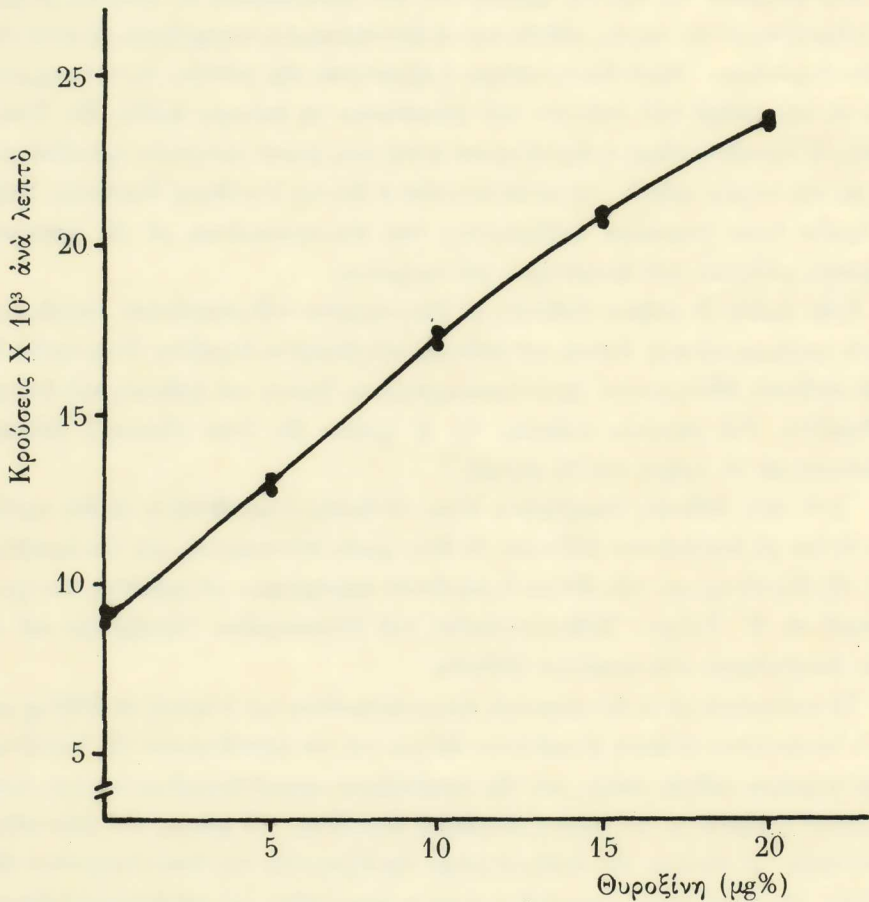
Ἀπὸ τοὺς ἀσθενεῖς ἐλαμβάνετο αἷμα, τὸ ὁποῖο, ἐτοποθετεῖτο σέ δύο σωληνάρια τὸ ἕνα με ἀντιπηκτικὸ EDTA και τὸ ἄλλο χωρὶς ἀντιπηκτικὸ, γιὰ τὸν προσδιορισμὸ τής θυροξίνης και τῶν ἄλλων θυροειδικῶν παραμέτρων με μεθόδους που χρησιμοποιεῖ τὸ Β' Τμήμα Ἐνδοκρινολογίας τοῦ Νοσοκομείου Ἀλεξάνδρα και οἱ ὁποῖες ἀναφέρθηκαν στὸ κεφάλαιο Μέθοδοι.

Τὰ σωληνάρια με τὸ ἀντιπηκτικὸ, ἐφυγοκεντροῦντο γιὰ 3 λεπτὰ σέ 2000 xg και ἀπὸ τὸ ὑπερκείμενο πλάσμα ἐλαμβάνετο δείγμα γιὰ τὸν προσδιορισμὸ τής θυροξίνης με τὴν παρῶσα μέθοδο καθὼς και τής προσλήψεως τριωδοθυρονίνης in vitro ὅταν χρειαζόταν ἡ ἐξαγωγή τοῦ δείκτη ἐλεύθερης θυροξίνης. Ὁ χρόνος που ἀπαιτεῖτο, ἀπὸ τὴ λήψη τοῦ αἵματος τῶν ἀσθενῶν μέχρι τής ἐξαγωγῆς τῶν ἀποτελεσμάτων τής θυροξίνης, τής προσλήψεως τριωδοθυρονίνης in vitro καθὼς και τοῦ δείκτη ἐλεύθερης θυροξίνης ἦταν 12 λεπτὰ γιὰ ἕνα δείγμα και 19 λεπτὰ γιὰ 4 δείγματα.

Α Π Ο Τ Ε Λ Ε Σ Μ Α Τ Α

ΜΕΘΟΔΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΘΥΡΟΞΙΝΗΣ

Πρότυπος καμπύλη. Μία ἀντιπροσωπευτικὴ καμπύλη δίνεται στὸ Σχῆμα 1. Εἶναι ἀξιοσημείωτο ὅτι μέχρι τής τιμῆς 20 μg% ὑπάρχει σχεδὸν γραμμικὴ σχέση μεταξὺ τής τιμῆς ραδιενεργείας και τής τιμῆς θυροξίνης.

Σχήμα 1.

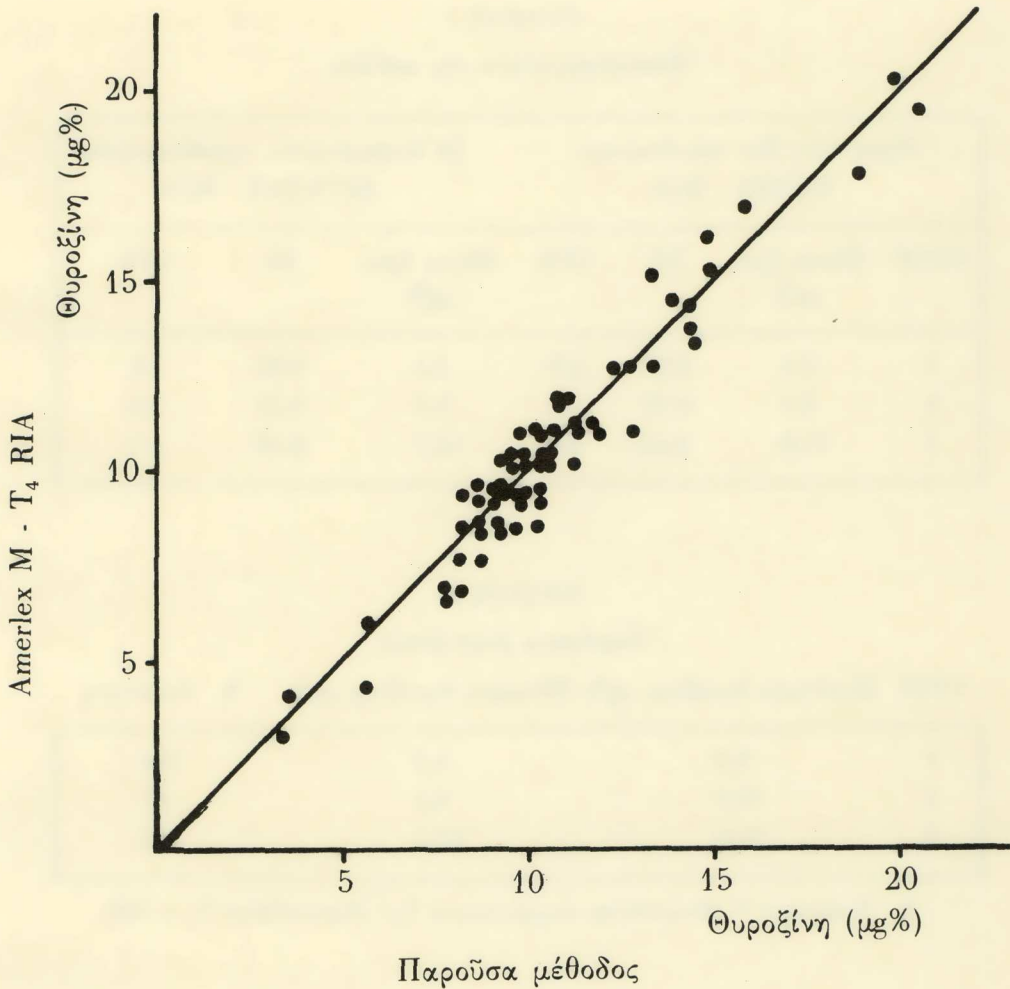
Συγκριτική μελέτη τής παρούσης μεθόδου και τής ραδιοανοσοβιολογικής μεθόδου προσδιορισμού τής θυροξίνης.

Σε 64 άσθενείς έγινε ο προσδιορισμός τής θυροξίνης με τήν παρούσα ταχεία μέθοδο και με τήν ραδιοανοσοβιολογική μέθοδο τής 'Εταιρείας Amersham.

Τά άποτελέσματα τών δύο μεθόδων παρουσιάζονται σε γραφική παράσταση στό Σχήμα 2. 'Ο συντελεστής συσχέτισεως $r = 0,965$ δείχνει ότι ή παρούσα μέθοδος δίνει άποτελέσματα πού πρακτικά συμπίπτουν μ' αυτή πού λαμβάνεται σάν πρότυπος μέθοδος.

'Επαναληψιμότητα τών άποτελεσμάτων

Γιά νά εκτιμηθεί ή επαναληψιμότητα τών άποτελεσμάτων, τρεις όροι με διάφορες τιμές θυροξίνης προσδιορίστηκαν δέκα φορές στόν ίδιο προσδιορισμό (within

Σγῆμα 2.

run). Ἐπίσης οἱ ἴδιοι αὐτοὶ τρεῖς ὅροι προσδιορίστηκαν σὲ τριπλὰ σωληνάρια σὲ πέντε διαφορετικὲς ἡμέρες (between run). Ἡ σταθερὴ ἀπόκλιση καὶ ὁ συντελεστὴς μεταβλητικότητος δίνονται στὸν πίνακα I.

Ἀνάκτηση

Σὲ κλάσματα ὁροῦ ἀπαλλαγμένου ἀπὸ θυροξίνη προστέθηκε θυροξίνη σὲ ποσότητες τέτοιες ἔτσι ὥστε ἡ τελικὴ περιεκτικότητα σὲ ὁρμόνη νὰ εἶναι 5 μg%, 10 μg% καὶ 15 μg%. Ἡ θυροξίνη προσδιορίστηκε μὲ τὴ μέθοδο ποὺ ἀναπτύξαμε καὶ τὰ ἀποτελέσματα δίνονται στὸν πίνακα II.

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι

'Επαναληψιμότητα τῆς μεθόδου

Μέσα στὸν ἴδιο προσδιορισμὸ WITHIN - RUN				Σὲ διαφορετικούς προσδιορισμούς BETWEEN - RUN		
OPOI	Μέσος ὄρος μγ%	SD	CV%	Μέσος ὄρος μγ%	SD	CV%
1	2.4	0.07	2.9	2.3	0.08	3.5
2	6.1	0.21	3.4	5.9	0.21	3.5
3	11.0	0.42	3.8	10.7	0.48	4.5

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ

Πειράματα ἀνακτήσεως

OPOI Ποσότητα θυροξίνης μγ% Μέτρηση θυροξίνης μγ% % 'Ανάκτηση

1	5.0	5.4	108
2	10.0	9.7	97
3	15.0	14.4	96

$$\% \text{ 'Ανάκτηση} = \frac{\text{Μετρηθεῖσα συγκέντρωση } T_4}{\text{Προσθεθεῖσα } T_4} \times 100$$
Εύαισθησία

'Η εύαισθησία τῆς μεθόδου ὑπολογίζεται στὸ ἐπίπεδο τῶν 0,5 μγ% θυροξίνης.

'Επίδραση φαρμάκων

'Απὸ τὰ φάρμακα ποὺ εἶναι γνωστὸ ὅτι συναγωνίζονται τῇ θυροξίνῃ στὴ δέσμευσή της ἀπὸ τὴν εἰδικὴ γλοβουλίνη, μόνον ἡ Diphenylidantoin, βρέθηκε νὰ αὐξάνει τὴν τιμὴ τῆς θυροξίνης κατὰ 1 μγ% σὲ συγκέντρωση 100 μγ/ml, συγκέντρωση πολὺ ἀνώτερη ἀπὸ τὸ θεραπευτικὸ ἐπίπεδο τοῦ φαρμάκου.

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Όπως αναφέρθηκε, μετά τη διαπίστωση της αξιοπιστίας της μεθόδου της θυροξίνης, αποφασίστηκε η εφαρμογή της στη Β ομάδα των ασθενών των ιατρείων του Β' Ενδοκρινολογικού Τμήματος σε συνδυασμό με τον προσδιορισμό της προσλήψεως της τριωδοθυρονίνης in vitro με την ταχεία μέθοδο των Μάντζου και Γιαλούρη για την εξαγωγή του δείκτη ελεύθερης θυροξίνης που έχει μεγαλύτερη διαγνωστική αξία της θυροξειδικής λειτουργίας από ό,τι η μέτρηση μόνο της ολικής θυροξίνης [13, 14].

Η 1η κατηγορία περιελάμβανε 112 ασθενείς που οι τιμές ήταν για την $T_4 = 6,3-12,8$ $\mu\text{g}\%$ με μέση τιμή 9,6 $\mu\text{g}\%$, για την $\% \text{UT}_3 = 20,1-36,6\%$ με μέση τιμή 29,7% και για το $\Delta\text{E}\Theta = 1,78-4,38$ με μέση τιμή 2,67. Μόνο σε δύο άτομα ο $\Delta\text{E}\Theta$ ξεπερνούσε το ανώτερο φυσιολογικό όριο (4,25) του $\Delta\text{E}\Theta$ και έδωσε τιμές λίγο ανώτερες απ' αυτό. Από τον παραπέρα έλεγχο στο εργαστήριο με τον προσδιορισμό της Τριωδοθυρονίνης, TSH, κ.λπ. οι ασθενείς αυτοί χαρακτηρίστηκαν εϋθυροξειδικοί.

Στη 2η κατηγορία ήταν 7 ασθενείς που οι τιμές κυμαίνονταν πάνω από τα φυσιολογικά όρια $T_4=14,1-22$ $\mu\text{g}\%$ με μέση τιμή 18,25 $\mu\text{g}\%$, $\%T_3U=37-54,2\%$ με μέση τιμή 43,5 και $\Delta\text{E}\Theta=5,15-11,92$ με μέση τιμή 7,20. Οι ασθενείς χαρακτηρίστηκαν υπερθυροξειδικοί και η διάγνωση επιβεβαιώθηκε με τον υπόλοιπο έλεγχο.

Στην 3η κατηγορία ανήκαν 2 ασθενείς στις οποίες ο $\Delta\text{E}\Theta$ βρέθηκε κάτω από τα φυσιολογικά όρια. Από αυτές στην πρώτη και οι τρεις παράμετροι ήταν χαμηλές ($T_4=4,8$ $\mu\text{g}\%$, $\%T_3U=23,2\%$ και $\Delta\text{E}\Theta=1,12$), ενώ στη δεύτερη η T_4 ήταν φυσιολογική, η $\%T_3U$ χαμηλή και ο $\Delta\text{E}\Theta$ χαμηλός ($T_4=6,9$ $\mu\text{g}\%$ και $\Delta\text{E}\Theta=0,97$). Η παραπέρα έρευνα στο εργαστήριο έδειξε ανάλογα αποτελέσματα που συμβάδιζαν απόλυτα με αυτά της ταχείας μεθόδου.

Ός προς την 4η και 5η κατηγορία που ήταν 5 έγκυες και 15 ασθενείς που έπαιρναν θυροξίνη αντίστοιχα, η πρώτη διάγνωση με τα αποτελέσματα των ταχειών μεθόδων προσδιορισμού συνέπεσε με τη διάγνωση που προέκυψε από τον υπόλοιπο εργαστηριακό έλεγχο.

Σ Υ Ζ Η Τ Η Σ Η

Η εξέλιξη των μεθόδων προσδιορισμού γενικότερα διαφόρων ενώσεων αλλά και ειδικότερα βιολογικών ενώσεων, όπως είναι οι ορμόνες, τείνει στη βελτίωση της αξιοπιστίας των, την απλούστευση, την αύξηση της ταχύτητας και τη μείωση του κόστους των.

Σήμερα οι ορμόνες προσδιορίζονται με μεθόδους που απαιτούν την ύπαρξη ειδικών πρωτεϊνών που εκλεκτικά δεσμεύουν την προς προσδιορισμό ορμόνη. Στις ραδιοανοσοβιολογικές μεθόδους χρησιμοποιούνται σαν ειδική πρωτεΐνη τα αντίσωματα.

“Αν και τὰ ἀντισώματα αὐτὰ μᾶς ἔχουν ἐπιτρέψει νὰ ἀναπτύξουμε ἕνα μεγάλο ἀριθμὸ μεθόδων προσδιορισμοῦ ὁρμονῶν μὲ μεγάλη ἀξιοπιστία καὶ ἀπλότητα (εἰδικὰ μὲ τὴν χρησιμοποίηση τῶν μονοκλωνικῶν ἀντισωμάτων), ἡ ταχύτητα τῶν μεθόδων αὐτῶν προσδιορίζεται ἀπὸ τὴ βραδύτητα τῆς ἀντίδρασης τοῦ ἀντισώματος μὲ τὴν ἀντίστοιχη ὁρμόνη, ποὺ στὶς περισσότερες περιπτώσεις ἀπαιτεῖ χρόνον περισσότερο τῶν 45 λεπτῶν.

“Ἐτσι γιὰ τὸν προσδιορισμὸ τῆς θυροξίνης, ὁ χρόνος ἀντιδράσεως ἀντισώματος-θυροξίνης εἶναι συνήθως 45-60 λεπτά, μὲ ἀποτέλεσμα ὁ συνολικὸς χρόνος γιὰ τὸν προσδιορισμὸ τῆς θυροξίνης νὰ φτάνει 1 καὶ 1,5 ὥρες. Μὲ τὴν παροῦσα μέθοδο ὁ χρόνος προσδιορισμοῦ συντομεύεται κατὰ δέκα φορές καὶ ἔτσι εἶναι δυνατὸν νὰ δοθεῖ ἀποτέλεσμα στὸν ἀσθενῆ ἐντὸς 12 λεπτῶν ἀπὸ τὴ λήψην τοῦ αἵματος. Τὸ γεγονός αὐτὸ σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν ταχεῖα μέθοδο λήψεως τῆς τιμῆς τῆς προσλήψεως τῆς τριωδοθυρονίνης *in vitro* ποὺ ἀνεπτύχθη στὸ ἴδιο ἐργαστήριον, παρέχει τὴ δυνατότητα ἐξαγωγῆς τοῦ Δείκτη Ἐλεύθερης Θυροξίνης σ’ αὐτὸ τὸ σύντομο χρονικὸ διάστημα.

Ἡ δυνατότητα τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ δείκτη ἐλεύθερης θυροξίνης μέσα σὲ χρόνον λίγων λεπτῶν ἀπὸ τὴ λήψην τοῦ αἵματος παρουσιάζει σημαντικὸ ἐνδιαφέρον. Ἐτσι γιὰ ἕνα μεγάλο ἀριθμὸ ἀσθενῶν εἶναι ἐπαρκὴς μία καὶ μόνο ἐπίσκεψις στὸ Νοσοκομεῖο γιὰ τὴ διαπίστωση τῆς θυροξειδικῆς λειτουργίας καὶ τὴν παροχὴ τῶν καταλλήλων ὁδηγιῶν ἀπὸ τὸν ἐνδοκρινολόγον. Αὐτὸ ἔχει ἰδιαίτερη σημασία, ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων ποὺ εἶναι ἐπιθυμητὴ γιὰ εἰδικούς λόγους, ἡ σύντομη γνώσις τῆς θυροξειδικῆς λειτουργίας καὶ γιὰ περιπτώσεις ποὺ μία νέα ἐπικοινωνία μὲ τὸν ἀσθενῆ παρουσιάζει δυσκολίες.

Εἰδικότερα γιὰ τὴν Ἑλλάδα, ὅπου ὁ ἀριθμὸς τῶν θυροξειδικῶν ἀσθενῶν ἐκτιμᾶται νὰ εἶναι τῆς τάξεως τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου [15] καὶ δεδομένου ὅτι οἱ προσδιορισμοὶ γιὰ τὴ διαπίστωση τῆς θυροξειδικῆς λειτουργίας γίνονται μόνον σὲ μεγάλα ἀστικά κέντρα, ὑπάρχει σοβαρὸ πρόβλημα ἐπικοινωνίας γιὰ ἕνα μεγάλο ἀριθμὸ ἀσθενῶν.

Τὸ κόστος τῆς παρούσης μεθόδου προσδιορισμοῦ τῆς ὀλικῆς θυροξίνης εἶναι πολὺ χαμηλότερον τῶν ραδιοανοσοβιολογικῶν μεθόδων, διότι χρησιμοποιεῖ ἀντὶ τοῦ ὑψηλοῦ κόστους ἀντισωμάτων, κατεργασμένο μὲ ἐνεργὸ ἄνθρακα ὀρὸ αἵματος ἀνθρώπου ποὺ λαμβάνεται ἀπὸ φιάλες τῆς Τράπεζας αἵματος τῶν ὁποίων ἔχει λήξει ἡ προθεσμία χρησιμοποίησεώς των. Ἐπίσης ἀξίζει νὰ τονισθεῖ ἡ μικρὴ ποσότητα τοῦ ἀπαιτουμένου ὀροῦ γιὰ τὴ μέθοδο αὐτὴ (50 μl) ὅπως καὶ ἡ σταθερότητα τῆς εἰδικῆς σφαιρίνης ποὺ δεσμεύει τὴ θυροξίνη ἢ ὁποῖα διατηρεῖται σὲ διάλυμα σὲ θερμοκρασία 4°C πάνω ἀπὸ 6 μῆνες, σὲ ἀντίθεση μὲ τὰ ἀντισώματα, τὰ ὁποῖα σὲ διάλυμα εἶναι δύσκολον νὰ διατηρηθοῦν πάνω ἀπὸ 2 μῆνες.

Ἡ ανάπτυξη τῆς ταχείας αὐτῆς μεθόδου προσδιορισμοῦ τῆς θυροξίνης, πέρα ἀπὸ τὴν πρακτικὴ ἀξία ποὺ ἔχει, μπορεῖ νὰ ἀποτελέσει ἓνα μοντέλο ταχειῶν μεθόδων προσδιορισμοῦ ὀρισμένων ὁρμονῶν γιὰ τὶς ὁποῖες ἡ ταχύτητα ἀνάλυσης ἔχει σημαντικὴ διαγνωστικὴ ἀξία.

Τέλος ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι, σὲ καθαρὰ ἐπιστημονικὸ ἐπίπεδο, ἡ παροῦσα μέθοδος προσδιορισμοῦ τῆς θυροξίνης εἶναι ἡ ταχύτερη μέχρι σήμερα γνωστὴ μέθοδος ποσοτικοῦ προσδιορισμοῦ ὁρμόνης.

B I B Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

1. Benson, S. A. and Yalow, R. S. J. Clin. Invest. 39, 1157 (1960).
2. Ekiws, R. P., Clinica Chimica Acta. 5, 453 (1960).
3. Chopra, I. J., J. Clin. Endocr. Metabol. 34, 938 (1972).
4. Larsen, P. R., Dockalova, J., Sipula, D and Wu. F. M., J. Clin. Endocr. Metabol. 37, 177 (1973).
5. Blanc, M. H., Despont J and Burger A. G., N. Engl. J. Med. 297, 1068 (1977).
6. Murphy, B. E. P. and Pattee, C. J., J. Clin. Endocr. Metab. 24, 187 (1964).
7. Murphy, B. E. P. Nature 201, 679 (1964).
8. Ekins R. P., Williams, E. S. and Ellis, S., Clin. Biochem. 2, 253 (1969).
9. Marshall J. S., Pensky J and Green A. M., J. Clin. Invest. 51, 3173 (1972).
10. Μά ν τ ζ ο ς Ι. Δ. Ὑπὸ δημοσίευση.
11. Μαντζος J. D. and Yialouris P. P.: Clin. Biochem. 15, 76 (1982).
12. Μά ν τ ζ ο ς Ι. Δ.: Μὴ δημοσιευθέντα ἀποτελέσματα.
13. Clark, F. and Horn, D. B., J. Clin. Endocr. Metab. 25, 39 (1965).
14. Goolden, A. W. G., gartside, J. M. and Sanderson, C. Lancet, i, 12 (1967).
15. Κούτρης Δ. Α., Ρηγόπουλος Γ. Α. καὶ Μάλαμος Β. Minerva Medica Greca 1, 373 (1973).

S U M M A R Y

A New, Rapid Bioassay for Thyroxine and its Clinical Evaluation

A novel method for the determination of Thyroxine in human plasma is described, utilizing Thyroid Binding Globulin (TBG) instead of specific antibodies, which are in wide use today. The rapid reaction between this globulin and thyroxine (within 2 min.) is great advantage over the slow (usually 45-60 min.) reaction between the specific antibodies and the hormone. This factor enabled us to develop a radioassay some 10 times faster than the commercially available radioimmunoassays (we can obtain a result within 6 min.). The method involves: a) protein denaturation and release of T_4 within 2 min. b) incubation of both free and radioactive T_4 with TBG (2 min). c) addition of specially prepared magnetic microparticles containing activated charcoal. Absorption of the free hormone and separation of free and bound hormone using a magnetic field, and d) removal of the supernatant solution and measurement of the radioactivity contained in the pellet.

Selectivity and sensitivity for Thyroid hormones of the above method is shown to compare favourably to those of a commercially available radioimmunoassay.